

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társ szerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fill.

Ujabb feladat.

Magyarország az 1867-iki kiegyezés óta még nem élt olyan válságos időszakot, mint a minő a mostani. Elmergesegett gazdasági, politikai, és társadalmi bajok várnak orvoslásra, a törvényhozási és kormányfeladatok nagy száma sürget megoldást, s ugyanakkor a legveszedelmesebb belső ellenségek rajai törnek a kormány és az azt támogató pártok ellen, hogy megbontva a mai politikai alakulást, az általános zür-zavar veszélyeinek tegyék ki az országot.

A pártpolitikai irányok ellen folytatott küzdelmek mindig jogosultak, minden pártprogram többé-kevésbé egyoldalú és hiányos, sokszor rossz is, a mérkőzés ennél fogva az egyes pártok között a politikai élet szükségletét alkotja. E nélkül az alkotások és rendszerek korrektívumát lehetetlen volna megtalálni.

Most azonban nem pártok, hanem általános vezérirányok, alaprakó rendszerek állanak szemben egymással. A jelenleg uralkodó politikai rendszer három alapelven nyugszik. Az egyik az alkotmányos jogfejlesztés az ezzel kapcsolatos törvénytisztelet, s a mi mind a kettőnek folyománya, a közéleti tisztaság. Ennek ellenségei a bukott liberális és haladó párt-

nak a hivei, a kik a mai alakulással sohasem fognak megbarátkozni

A koalíció másik alapelve a gazdasági és társadalmi rend védelme és megerősítése. Itt a nemzetközi socialdemokratizmussal állunk szemben. Míg a harmadik alapelv megvalósításánál, mely nem más, mint az állam nemzeti jellegének kiépítése, az államegység fentartása és megszilárdítása, a nemzetiségi mozgalmak hullámai torlódnak utunkba.

Három olyan ellenség ez, melyekhez viszonyítva minden idők pártviszályai gyermekjáték voltak. A haladók és régi liberálisok, a kikhez az összes szabadkőművesek, szabadgondolkodók, szabadtanítók s ki tudja minő szabadosok tartoznak, nap-nap után mutogatják nagy hatalmukat abban a sajtóban, melylyel összeharangozták a pécsi kongresszust s a melylyel főképp közoktatásügyi politikánk ellen irtó hadjáratot folytatnak.

A nemzetiségi emberek munkájának gyümölcsét a csernovai véres képen látjuk megfestve, míg a socialdemokrácia erejét a rettenetesen nehéz munkásviszonyok, a nemzetközi szervezetek által gyakorolt terror, melynek egész tömegek vannak teljesen védtelenül kiszolgáltatva, jelzik.

Létünket fentartó alapok ellen intézik a támadást ellenségeink, a kikkel szemben

a haza minden hű fiának egy táborba kell sorakoznia. A harc még sokáig fog tartani, s azért a koalíciós pártok összetartására még sokáig lesz szüksége a hazának.

Ez a meggyőződés már sok áldozatot követelt a pártoktól, s fog is még követelni. A függetlenségi párt ennek a helyzetnek a kényszere alatt fogadta el a kiegyezést, a közjogi alapon álló pártok pedig a kvótaemelési piluláját, a mely bizony nem alkalmas arra, hogy a 67-es alap iránt a rokonszenvet gyarapítsa, ugyancsak a pártközi összetartás kedvéért nyelték le.

Nyitra megyében is a pártok meggyezésének a törvényhatósági választásokra nézve, a pártok közötti összetartás és együttműködés biztosítása volt a fő-rúgója. Vak az, a ki nem látja, hogy ebből az összetartásból olyan előnyök származnak, melyeket minden pártnak meg kell becsülnie.

Bár csak a *tisztújítás dolgában* is ilyen egyértelmű megállapodásra juthatnánk. Ez most, nézetünk szerint, a vármegyei koalíció újabb nagy feladata. Kölcsönös jóakarattal ezt is meg lehet oldani.

Nyílt titok az, hogy azokat a változásokat, melyek egyes tisztviselői állásokra vonatkozólag, a szeptember 10-én tartott

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Királyi eljegyzés.

— Irta: dr. Zsedényi Emil. —

II. Endre magyar király udvara 1211-ben fényes ünnepélyek színhelye volt.

A thüringiai örgróf követei jöttek Pozsonyba, hogy eljegyezzék a király 4 éves leányát Erzsébetet Thüringia jövődó urának, Lajosnak. Erkezésük híre örömet keltett a királyi udvarban s a fényűző Gertrud királyné gondoskodott róla, hogy az előkelő vendégeket ragyogó pompával fogadják és tiszteletükre lovagjátékokat rendezzenek.

Már a fogadtatásuk is tündér szép volt. Egész Pozsony talpra állott s díszbe öltözködött a legutolsó jobbágy szalmafedelű kunyhója is.

A magyar urak Linzig mentek eléje a követségnek. Vezérük Ugocsay Kálmán volt, a király szertartás mestere, Bácskának az ura, az ország egyik legszebb daliája. Zöld bársony mentéjéről ékkövekkel szegelyezett súlyos boglyárok csüngtek le, kalpagjának sastollán gyémántos arany csatt ragyogott. Fehér lovan gazdag himzésű takaró díszlett, nyergének támasztékán ezüst gömb fénylett, melybe be volt vésva a főúr családi cimere.

Szépek, ragyogók voltak a többi leventék

is. Szerémy Janos a királyné lovaszmestere, Bánffy Antal, Ujlaky Miklós udvari urak s nagy kíséretök elragadó látványt nyújtottak.

A két küldöttség Linz mellett a Duna jobb partján találkozott. Lóháton utaztak valamennyien, de a németek csoportjában egy hat lótol vontatott nyolc üléses díszkocsi is helyet foglalt. Ezt a királyi menyasszony számára hozták magukkal.

Ellentétben a magyar urak könnyű, inkább udvari celokra szolgáló díszruhájával, a német lovagok nehéz fegyverzetes öltözetet viseltek. Hohenbroek Sigfried a thüringiai gróf főmarschalja, Eschenhal Günther lovag, Scheerburg Ditmár várúr és fegyveres embereik, mellvértbe szoritották hatalmas termetű testöket s hosszú hajjal benőtt fejükre magas acélsisakot tettek. Sodronypáncélos lábszárakra hosszú dardát erősítettek, melynek éles hegye vakítón ragyogott a tavaszi nap verőfényében. A fegyverzetes díszöltözék a magyar urak ékes ünneplőjével káprázatos színpompába olvadt össze.

A király, II. Endre Heinburg előtt várta a követséget. Rézkürtök harsonájával köszöntötte vendégeit, a kik mélyen hajtották meg a király előtt az arany-fekete thüringiai zászlót.

A fényes társaság ünnepi díszmenetbe sorakozott s úgy vonult be Pozsony városába. A me-

net elén sötét-szürke lovon fehér páncélba öltözött vitéz lovagolt, a ki a két ország cimereit vitte, a négy mezős és három halmos magyar címet és a thüringiai sast. Azután párosával következtek a magyar és német méltóságok, mindenik magyar úr oldalán a thüringiai udvarnak egy-egy küldöttje léptette büszke járású hadi ménét.

A két udvar főemberei után Endre király jött tejszínű pompás ménen, melynek aranyrojtos nehéz zöld selyem takaróját négy apród vitte. A táncoló paripát négy fullajtár vezette. A király testét bő biborpalást fődte, fehér kalpagján arany babérlevél díszlett. Jobbján a thüringiai főmarschall Hohenbroek Sigfried helyezkedett el, a ki mellett két apród lépkedett. Díszruhás szolgák és fegyveres katonák zárták be a sort.

Az utcákat, merre a menet elhaladt, sűrű tömegekben lepte el a nép. Viruló hajadonok a legelőkelőbb családok gyermekei, nagyszámú udvari szolgák és vitézek sorfala között virágot szórtak az érkező vendégek útjára.

Gertrud királyné a gyermek Erzsébet hercegnővel a királyi várkastély egyik toronyablakából nézte a kigyózdó uton felfelé törtető menetet. Környezetében voltak az udvar hölgyei, a kik nem győztek betelni a káprázatos látvánnyal. A kis hercegnő örömjongva nézte az aranyos dísz-

értekezleten javaslatba hozattak s jelen-
tevény részben az értekezlet többségének
óhajával találkoztak, olyan férfiak sürgetik,
a kiket ebben sem személyes, sem párt-
érdek nem vezérel és nem befolyásol.
Olyanok, a kik azoktól a változásoktól
sem személyes, sem pártelönyt nem vár-
hatnak. Nem a saját pártembereiket tolják
előtérbe, nem veszik figyelembe a szemé-
lyes rokonszenv, vagy ellenszenv szem-
pontjait, hanem egyedül és kizárólag a
vármegye közjává tartják szem előtt.

A mi első sorban az alispáni állást
illeti, tagadhatja-e valaki, hogy ebbe az
állásba nem annyira jó ember, mint in-
kább jó munkaező kell. Bármily becsülésre
méltó a jelenlegi főispánnak az a fárad-
ságos munkája, melylyel a vármegyei
közigazgatás intézésében részt vesz, bár-
mily magasan értékeljük azt a szakértel-
met, mely Markhot Gyulának a közigaz-
gatási ügyek elintézését dirigáló beavat-
kozásában megnyilvánul, mégis ha korrekt
önkormányzati szellemben akarunk be-
szélni, azt kell mondanunk, hogy a főis-
pánnak ez a nagy ingerenciája a vár-
megyei ügyekre, a törvényhatósági be-
rendezkedés jellegével nem fér össze.

Képviselje a főispán az ő kormány-
bizalmi állásában az ellenőrző és felügyelő
állami tekintélyt, irányítsa törvényes esz-
közökkel a politikai törekvéseket és moz-
galmakat, erre neki különösen a koalíciós
kormány idejében igen tágas tér kínál-
kozik, de a vármegyei közigazgatás vezető
szálainak talán mégis az alispán kezében
kellene összpontosulniok.

Szóval egy olyan vezető embert
akarunk mi látni az alispáni székből,
mint a minő volt annak idején a jelenlegi
főispán, Markhot Gyula.

Épp ilyen alaposak, bár más szem-
pont alá tartoznak azok az okok is, me-
lyek a szeptemberi értekezleten szóvá tett
többi változásoknál szerepet játszanak.

S éppen ez táplálja bennünk azt a

ruhákat, a csillogó fegyvereket, s mikor atyját a
menetben megpillantotta, le kiáltott hozzá néhány
örömszót, a gyermeki ragaszkodásnak és szeretet-
nek szívetelvasztó hangján. A fegyverek zörgése,
az ezernyi nép üdvívalgása elayomta a gyermeki
ajk gyenge szavait.

Alig hogy elhelyezkedtek a vendégek a tág-
as kastély termeiben, megszólalt a vár harangja.
A követek egész kíséretükkel és az udvar méltó-
ságai a nagy lovagteremben jöttek össze. A terem
hátsó részében rögtönzött oltár állott, melynek
jobb oldalán a király, bal oldalán pedig a királyné
trónját helyezték el. Az oltár legfelsőbb lépcsőjén
drága ornatusban János esztergomi érsek foglalt
helyet, de jelen volt az ünnepi szertartáson egy
másik főpap is, Berchtold kalocsai érsek, a királyné
öcsese.

Mikor már mindnyájan együtt voltak, újra
megcsendült a harang, a teremben mely csend
uralkodott, minden szem a középre irányult, a hol
a thüringiai követség tagjai állottak. A félkört
képező csoportból kivált a követség vezetője Ho-
henbroek Sigfried s a trónszékek elé lépve, mely
meghajlással üdvözölte a királyi párt. Gertrud
királyné az egész szertartás alatt Erzsébet her-
cegnőt az ölében tartotta.

Felséges ur és felséges asszony! — mondotta

reményt, hogy a tisztujtás nehéz kérdését
is, ha talán nem is közmegelegedésre,
de legalább tűrhető állapotot szülő módon
sikerül megoldani. Jót akar a főispán is,
jót az őt őszintén támogató közönség is.
Most már csak az van hátra, hogy jót
tegyenek is. Erre nézve kell egymást
megérteniök, ez az újabb vármegyei
feladat.

A törvényhatósági választások.

A koalíció pártjai között létre jött megállapodás,
mint minden ilyen megegyezés, azon az elhatáro-
záson és kölcsönös kötelezettségen alapszik, hogy
a szövetség pártok az általuk közösen meg-
állapított helyeken kívül máshol nem állítanak
jelöltek, egymás ellen tehát küzdeni nem fognak,
az önjelöltekkel szemben pedig egymást kölcsön-
ösen támogatni fogják. Minden párt nyer becsülés-
ben, mindeniknek emelkedik értékben a megbiz-
hatósága, ha ehhez a megállapodáshoz szigorúan
ragaszkodik. Azért — őszintén szólva — lehan-
golók azok a hírek, melyek arról szólnak, hogy
egyes kerületekben a főbíró és a jegyző a nép-
párt jelöltjei ellen dolgoznak. Más oldalról meg
az alkotmánypárt panaszkodik, hogy egyes nép-
párti urak frontot csinálnak az alkotmánypárt
jelöltjeinek. Nem áll módunkban ezeknek a hírek-
nek a valóságát ellenőrizni, itt egyebet nem te-
hetünk, mint hogy újra hangsúlyozzuk, hogy a
megegyezéshez ragaszkodni minden párt részéről
a pártbecsület dolga és kötelessége. Párthiveink
teljesebb tájékoztatása végett közöljük a néppárti
jelölések helyeit, a jelölések számával. Egerszegh
1, Tormos 2, Ivánka 3, Pográny 1, Emőke 2,
Krakován 1, Galgócs 1, Alsóvársárd 1, Jablonic 1,
Morvaór 3, Csácsó 1, Pereszély 1, Prasic 1,
Tavaraok 1, Csitár 1, Radosna 1, Privigye 1,
Handlova 2, Nyitrarudnó 1, Novák 2, Német-
próna 1, Érsekújvár 2, Tardoskedd 1, Miava,
Holics, Radosóc, Vradist, Unin, Egbell, Szákolca
1—1.

Katholikus sajtóegyesület.

Megalakult a Katholikus sajtóegyesület!

A Pécselt fényes sikerrel megtartott kato-
likus nagygyűlésnek egyik legnagyobb jelentőségű
eredménye az a lelkes mozgalom, melynek célja
a keresztény erkölcsi elveken nyugvó sajtót és
irodalmat, de főleg és elsősorban a *keresztény napi-*

a követ — uram Thüringia és Hessen örgrófia
boldogító örömmel küldött minket, a ti alázatos
és hódoló jobbágyaitokat, ide a fényes magyar
királyi udvarba, felségek dicsőséges színe elé,
hogy kitűnő nemzetiségű házatoknak reményteljes
sarját, felséges családok kertjének zsenge bimbóját
Erzsébet hercegnőt magas kegyeitektől kikérjük
és szép hazánkba, urunk nemes udvarába vigyük.

Ha odaadjátok az említett ékes királyi sarját
és ha a mindenható Isten is kedvez törekvéseink-
nek, a magyar királyi ház és Thüringia uralkodó
családja drága gyermekeik szent frigye révén tisz-
teletreméltó rokonság által megpecsételt baráti
szövetségben fognak egyesülni. Király ur és király-
asszony legyetek üdvözölve urunk részéről, alá-
zatos jobbágyaitok által! Mondám.

A marschal beszédét követő éljenzaj lecsil-
lapodása után, felkelt trónszékéről a király s a
következőket mondotta: Szívünkhez szóltál óh
követ! Uradnak parancsát híven teljesítve, gyer-
mekünket jegyesül kéred a felséges thüringiai
ház örököse, a jeles tulajdonokkal ékeskedő Lajos
örgrófi sarj számára. Örömkökre szolgál és leg-
hőbb óhajainkkal találkozunk ez a kívánság, s ebben
az Isten szent akaratját látjuk. Legyenek tehát
egymáséi, a kiket az Úr is egymásnak szánt. Add
át jeles férfiú uradnak és ünnöndnek atyafiságos,

sajtót kiemelni megalázott helyzetéből, föllendíteni
az idők színvonalára és versenyképessé tenni.

Mindezt azért, hogy a krisztusi világnézet-
hez és a keresztény erkölcsi elvekhez ragaszkodó
katholikusoknak milliói ne legyenek kénytelenek
— ügyes, gyors és kimerítő hírszolgálatuk miatt
— olyan újságokat olvasni, melyek napról-napra
merészebb cinizmussal, folyton fokozódó kimélet-
lenséggel, egyre palástolatlanabb rosszindulattal
tapossák lábba azokat az eszményeket, hitbéli
meggyőződéseket, erkölcsi elveket és intézménye-
ket, melyeket ő — az olvasó — kegyelettel tisztel,
szívében őriz és magáénak vall.

A nagygyűlésnek országosan egybesereglett
közönsége elérkezettnek látta az időt arra, hogy
végre felszabadítsuk magunkat megalázó és tűr-
hetetlen helyzetünkből, hogy saját legszentebb
meggyőződéseinkkel ellenkező, hitünk, egyházunk
és intézményeink iránt ellenséges, romboló hatású
sajtót saját filléreinkkel fejlesszük, főlénk kere-
kedő s ellenünk forduló hatalommá növeljük —
holott ugyanezekkel a fillérekkel a mi világföl-
fogásunkat és eszményeinket szolgáló, szívünk
tisztaságának megfelelő, hatalmas, modern és
minden tekintetben megfelelő sajtót teremthetünk
magunknak.

Azért a nagygyűlés határozatot hozott egy
katholikus sajtótámogató és terjesztő intézménynek
létesítése érdekében és határozatának végrehaj-
tására egy országos előkészítő bizottságot választott.

Ez a bizottság több ízben tanácskozássra
gyűlvén *dr. Prohászka* Ottokár székesfehérvári
püspök elnöke alatt és alaposan megvitátván
a létesítendő egyesület szervezeti, alapszabályait
s az egyéb idevonatkozó kérdéseket, most már
abban a helyzetben van, hogy a rábízott feladatot
befejezze egy országos *Katholikus Sajtóegyesület*
megalakításával.

Ezt a nagyjelentőségű megalakulást immár
semmi sem akadályozza, jövője és eredményei elé
pedig annál jogosultabb reményekkel tekinthe-
tünk, mennél biztatóbb az a lelkes közhangulat,
az a nemes áldozatkészség, melylyel a katolikus
közvélemény már eddig, a megalakulás előtt is,
oly örömdetes egyértelműséggel fölkarolta.

Maga a f. hó 4-én megtartott alakuló közgyűlés
azzal a nagy érdeklődéssel, mely megnyilvánult irá-
nyában, a tetterős férfiaknak azzal az imponáns gár-
dájával, melyet ez alkalommal egybegyűlve láttunk, a
kedvező előjeleknek egész sorát állítja a szem-
határra.

Az ügyet mozgó férfiak lelkesedésében,
tisztaságában, a katolikus társadalomra
gyakorolt befolyásában a siker biztosítékai rej-

szíves üdvözlötünket! Te pedig érsek ur — foly-
tatta János érsek felé fordulva — kérd a meg-
követendő szent frigyre, drága gyermekünk boldog-
ságára, a Mindenható Isten áldását.

A lovagterem erkélyén mely hangú orgona
bűgött fel, ünnepi kísérettől ahoz a válogatott férfi-
karhoz, melyet János érsek erre az alkalomra
szent Benedek fiaiból állított össze. A minden-
szentek litániáját énekelték. Az ének után Gertrud
királyné férjétől, 8 apród és ugyanannyi udvar-
hölgytől kísérve az oltár elé lépett, a főpap kö-
nyörgést mondott, s az anyja előtt bársony ván-
koston térdeplő hercegnőt a jelen voltak mély meg-
hatottsága közt megáldotta.

A gyermek menyasszony az oltártól egye-
nesen a terem egyik fülkéjéhez ment, a hol a
boldogságos Szűz szobra volt felállítva, levette a
karjáról alácsüngő virágkosárcát, s virágot hin-
tett a szobor márvány talpzatára. A bájos jele-
net a leánykajákat kísérő királyi szülők szemeiből
örömkönyveket csalt ki.

A thüringiai vendégek két hétig maradtak
a királyi udvarban. Azalatt egyik ünnepély a má-
sikát érte, de legnagyobb szerűbb volt az a torna-
játék, melyet a vendégek elutazása előtti napon
rendeztek a várkastély melletti nagy térségen, a
Duna partján.

lenek. De ezek csak személyi biztosítékok, melyek nem elégségesek. Egy katolikus sajtóegyesület virágzásához, az általa felkarolt nagy célok felállításához *tárgyi biztosítékokra van szükség.*

Magyarországon a katolikus intézmények a spontán lelkesedés erejéből és a kéregetésre támaszkodó adakozásból meg nem élnek, vagy legfeljebb csak nyomorúságosan tengődhetnek. Példárá a Katolikus Iskolaegyesület, a Szent László Társulat, a katolikus egyetem ügye és számos más kezdeményezés.

De a tagdíjak sem elégségesek itt, ha igazán nagyot, országra szólót és eredményeset akarunk alkotni. A tagok elhálnak, kilépnek, tagsági díjait be nem fizetik, s ehez képest az ügy meggyengül, meghanyatlik, elsorvad.

Az új sajtóegyesületet a *rendszeres kiadvás* elvére kell fektetnünk. Minden katolikus pap jóvedelméhez mért arány szerint vállaljon kötelezettséget egy évenkénti összegnek a fizetésére. Ne különbözzenek a sajtóegyesületbe fizetendő járulékok a fizetés kötelező voltára nézve egy házasságra sem, pl. a papi nyugdíjgyegetek által megszabott járulékoktól.

Az ezen az alapon tömörült papsághoz csatlakozzanak azután a világiak az ő tagsági díjaikkal.

A vidéki sajtóegyesületeknek, melyek szerves összefüggésben fognak állani az országos központi eggyel, feladatuk lesz az említett alapon, a kiadvás és a taggyűjtés vezérelve szerint, az egyesületet országsszerte megszervezni. Ha ez sikerül, a cél teljesen biztosítva lesz, ellenkező esetben a katolikus sajtóegyesület is csak az erőtlén kíséreltetések tájékán marad.

Az új intézmény megismertetése céljából röviden a következőket közöljük.

Az egyesület elnöke *herceg Esterházy Miklós*, társelnöke *dr. Prohászka Ottokár* püspök.

Tagja lehet minden kath. férfi vagy nő.

A rendes tag félévénként legalább 1 korona (vagyis egész évre 2 korona) tagdíjat fizet.

A jötevő tagok sorába tartozik, aki évenként legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz.

Alapító tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben két éven belül) 200 K-át áldoz az egyesület javára.

Dísztag címe illeti meg mindazokat, a kik legalább 1000 K összeget adományoznak az egyesület részére.

A kereszténytelen, hit- és erkölcsrontó sajtó a mi pénzünkön lett nagy és hatalmas.

Németországban, (hol a katolikusok száma 18 millió), 110 kath. napilap jelenik meg összesen körülbelül 700.000 példányban.

A lovagok jelmezben és lebecsolt sisakrostélylyal jelentek meg a porondon. Endre királyt Csupor Dénes barsi várúr helyettesítette. Egészen úgy volt öltözve, mint a király szokott öltözködni, midőn táborba szállt. Termetre nézve is tökéletes hasonmása volt a királynak. A délcég vitéz, mielőtt paripájával a porondra ugratott volna, Gertrud királynétől pompás rózsát kapott, buzdító jellege kíséretében. Hozz becületet a király nevére, a kit képviselsz, mondotta a királyné.

A thüringiai örgrófot Eschenhal Günther lovag képviselte, szintén teljesen hű jelmezben. A kis Lajos örgrófot, a völegényt, Ujlaki Miklósnak tíz éves fia, István mutatta be kitűnő utánzatban a nézőközönségnek. A főpapok és főurak mindegyike egy-egy lovagot küldött a játéktérre, a fiatal főnemese személyesen vették kezökbe a kopját.

A mérkőzésnek gyönyörű tavaszi idő kedvezett. A teret köröskörül ülőhelyek szegélyezték, a legelőkelőbb hölgyközönséggel. A király és emberei lóháton álltak körül a porondon, míg a királyné a körön belül emelvényes trónuson foglalt helyet. Mellette alacsony számolyon Erzsébet hercegnő ült, ölében fehér rózsákkal telt kosarat tartva.

A lovagok elvonultak a királyi trón előtt, tiszteltek, azután háromszor megharsánó kürtszóra megkezdték a mérkőzést. A figyelem külö-

Ausztriában (hol a katolikusok száma 20 millió) már csak 23 kath. napilap jelenik meg körülbelül 100.000 példányban.

Magyarországban végre (hol a katolikusok száma 10 millió), csak 6 katolikus napilap jelenik meg körülbelül 35.000 példányban.

A kath. sajtó pártolása tehát e három országban úgy aránylanak egymáshoz, mint 35 : 3 : 5.

Ezen segíteni kell! A segítő jobbot ime feléd nyújtják, katolikus társadalom, lelkes és buzgó férfiak. Mutasd meg tudsz-e alkotni, vagy csak ahoz értesz-e csupán, hogy reményeinket folytonos csalódásokkal tönkre tegyed?!

Mi van az 1848-ik XX. tvicikben ?

VI.

Mínt hogy az alsó ház, a Karok és Rendek táblája a 2-ik §-nak változatlan elfogadása mellett nyilatkozott, s ezt üzenet alakjában a főrendiházzal közölte, ez utóbbinak újra foglalkoznia kellett az ügyvel.

A rendek üzenetében a § változatlan elfogadásának a főindító oka, mint láttuk az volt, hogy a vallási elvek és az egyházi szervezet „a törvényhozás útján úgy sem levén korlátozhatók”, minden ilyen értelmű kijelentésnek a szövegbe való betoldása felesleges. Ebbe az indokolásba fogódzkodtak most a főrendek közül azok, a kik a viszonyosság és egyenlőség elvének alkalmazásától a katolikus egyház alkotmány szervezetét feltették.

Ebben az irányban kezdte meg a vitát Scitovszky, a ki azt a kérdést vetette fel, vajjon a karok és rendek üzenete megszüntette e a támasztott aggodalmakat? Nem szüntette meg, úgymond. „Itt a főcél az, hogy senki se panaszkodhassék, s ki-ki békességben maradhassék. Azért tegyük be a törvénybe, a mit a Karok és Rendek mondanak, hogy t. i. a vallásos elvet törvényhozás útján korlátozni nem szabad. Ekkor aggodalmunk megszűnik, mi ha be nem tétetik, aggodalmunk nem szűnni, sőt még nagyobbodni fog.”

A jelen volt főpapok mind és a katolikus világiak közül a legtöbben hozzájárultak Scitovszky indítványához, mely ilykép megszavaztatott, míg a protestans főrendek: Gróf Teleky Domokos, gróf Teleky László, Tihanyi Ferenc, báró Vay Miklós, Gyürky Pál, gróf Zay Károly az alsóház üzenetét fogadták el.

Nagyon érdekes most már a 2. § további sorsa. A míg a katolikus főrendek azon az állásponton vannak, hogy a § eredeti szövege tényleg veszélyt rejt magában az egyház szervezetére

nösen két páros viadal felé irányult, az egyiket Csupor Dénes vívta Eschenhal Güntherrel, a másikat a kis Ujlaky István hasonló korú bajtársával, Perényi Imrével.

Egy oldalrohamnál Csupor Dénes kiemelte nyergéből Eschenhal Günther, de ez egy merész fordulattal a páncéljába akadt lándzsát elütötte s újra visszahelyezkedett nyergébe. A gyönyörű mérkőzés eldöntetlen maradt. A bajnokok mindegyike a királynétől arany babérkoszorút kapott.

A gyermek lovagok is keményen álltak a harcot. Ujlaky István kiragadta Perényi Imre kezéből a tegezt, a mire az kardjával kezdte nyugtalanítani ellenfelét. A kis hősöket Erzsébet hercegnő egy-egy fehér rózsával jutalmazta meg.

Ottó thüringiai krónikás feljegyezte a pazar pompájú tornajáték lefolyását, s azt azután otthon a thüringiai udvar nagy gyönyörűségére felolvasta.

Másnap a vendégek útra keltek magukkal vivén a menyasszony hercegnőt. Endre király kétszáz lovassal kísérte őket egész a mölki várig. Ott bucsút vett gyermekétől, a kit soha többé viszont nem látott.

A magyar királyleány pedig ezüst nyoszolyájában szunnyadva utazott új hazája felé, a hol boldogságot szerzett jövendő férjének, dicsőséget nemének és hazájának.

nézve, addig az alsó tábla és a protestans főrendek azt vitatják, hogy éppen a hitelvek és az egyházi szervezet sérthetlenségének a megemlé-tése veszélyezteti a kölcsönös viszonyosság és egyenlőség elvét.

A katolikusok szeme előtt az a lehetőség lebegett, hogy idő múltán eszébe juthat a parlamentnek a kölcsönös viszonyosság és egyenlőség elve alapján olyan törvényjavaslattal előállani, mely a katolikus egyház hierarchiájának megszüntetését s az egyházi szervezetnek protestans minta szerinti átalakítását célozná. Ezen lehetőség, és az abban rejlő veszély ellen akartak ők gátat emelni, a javasolt betoldásokkal.

A protestansok meg úgy vélekedtek, a mint azt nyíltan és több ízben is kifejezték, hogy vallási hitelvekről, egyházi szervezetről akár csak közvetlenül is intézkedni a törvényhozás útján, ezekre vonatkozó megállapodásokat és kijelentéseket iktatni az országos törvényekbe, veszedelmes dolog. Egy ilyen praecedens alapján a parlament beleavatkozhatnék a felekezetek belső ügyeibe, azoknak önkormányzatára nézve sérelmes törvényeket hozhatna. Ennek a veszélynek egy olyan országban, melynek a többsége katolikus, első sorban a protestansok lennének kitéve.

A viszonyosság és az egyenlőség szerintök, azt foglalja magában, hogy a törvény és a törvényhozás fóruma előtt nem érvényesíthetők olyan intézkedések, melyek bármely felekezetre nézve — a bevett vallásfelekezetek közül — sérelmesek volnának.

A két egymással homlokegyenest ellenkező felfogásnak a medrében folyik tovább a vita.

A főrendek újabb üzenete — a Scitovszky-féle indítvány — az alsó tábla ülésében apr. 6-án tárgyalatott. Az üzenet ellen beszéltek: Szentiványi Károly, Sebestyén Gábor, Pázmány Dénes, Madarász László, csupa protestans férfiú, a kik a fentebb kifejtett felfogásnak tárgyilagos higgadsággal adtak kifejezést.

Ujdonságok.

Szent Erzsébet centenáriuma.

Magyar szentek dicsőségétől fénylik a katolikus egyház égboltozata.

Szent Imre herceg születésének 900 éves évfordulója után, a női erényekben oly gazdag magyar királyleány, Árpád-házi Sz. Erzsébet születésének 700 éves emlékünnepe következik.

Az egyik ékes lilium, a másik pompás rózsza Pannonia virágos kertjében.

Az egyik az ifjuság virulásának életgyökere-t a tisztaságot erősíti példájával a szivek termő talajában, a másik a tűrő önlemondás, a társadalmi boldogság ezen nagy és nélkülözhetetlen tényezőjének képét állítja tündöklő élet-példában szemünk elé.

Szent Erzsébet tiszteletében, centenáriumnak megünneplésében osztozik velünk az egész világegyház. Nincsen zuga a katolikus földkerekségnek, a hol a szűzi díszben ragyogó hajadonról a gyöngéd szeretet érzéseitől felmagasztosult hitvesről, az özvegyi fátyol alatt hős lélekkel szenvedő nőről, az emberbaráti irgalmasság ihletett védő angyaláról, a legmélyebb tisztelettel meg nem emlékeznének.

Nálunk épp úgy, mint a művelt világ legtöbb helyén triduummal, három napos ajtatossággal ülik meg a dicsőséges emléknapot. A triduum november 16-án kezdődik és 19-én, a főünnepen fejeztetik be.

X. Pius pápa egy, Sz. Erzsébetet magasztaló körlevelet intézett az ország püspökeihez, melyben mindazoknak, a kik a triduumban részt vesznek, mind a három napon külön-külön elnyerhető 7 éves, azoknak pedig, a kik a főünnepen meggyónnak és megáldoznak s az egyház szándékára imádkoznak, teljes bucsút engedélyezett.

Gyarapodjék magyar szenteink közbenjárása és erénypéldája által erőben a hit, bizalomban a remény, lángolásban a krisztusi szeretet!

Imre napja. Bende Imre püspököt f. h. 5-én névünnepe alkalmából a papság és a világiak köréből számosan üdvözöltek. A központi papság testületileg tisztelgett a főpásztornál, a kit Czeizel Gábor nagyprépost üdvözölt. A püspök az üdvözlésre szívélyesen válaszolt, biztosítván papjait változatlan szeretetéről. Megelőzőleg a teljes szellemi és testi frissességnek örvendő főpap a főgymnasium tanári karának és ifjúságának üdvözlését fogadta.

Tudomásul. A törvényhatósági választások alkalmából több helyről neheztelő hangon irnak arról, hogy az egyik vagy másik kerületben a néppárti jelölt mellett olyan más pártbeli emberek vannak jelölve, a kiket a néppárt ilyen, meg olyan okokból nem támogathat. Egyszermind szemrehányásokat tesznek a központi végrehajtó bizottságnak, a miért az ilyen jelölteknek a jelölésébe beleegyezett. Ki kell jelentenünk, hogy a központi végrehajtó bizottság, a mint nem engedte meg azt, hogy a néppárt jelöléseinek személyi részébe más pártállású ember beavatkozzék, úgy nem kívánhatta, de hiába is kívánta volna, hogy ingerenciát gyakoroljon más pártok jelöltjeinek a kiválasztására. Minden párt a saját embereit jelölte, s a néppárt az ő jelölésénél egy hajszálra sem tért el az október 2-án és 25-én tartott értekezletek megállapodásaitól. A ki ebben megnyugodni nem tud, azt mi megnyugtani nem vagyunk képesek; és aki azt mondja, hogy ő ennek, vagy annak a más pártbelinek megválasztását nem támogatja, az a saját pártjának a jelöltje ellen is állást foglal. Pedig a megengedésnek egyedül célja és értelme csak az, hogy a pártok a megállapított *számarány* szerint válasszák meg jelöltjeiket és azokat, a kiket kijelöltek. Ha ezen a józan és egyedül érvényesíthető elven rést ütünk, halomra dől az egész megengedés, s ezzel azután jó szolgálatot teszünk az ellen-ségeinknek. Ne fájjon tehát most a mi fejünk attól, hogy más pártok kiket jelöltek, azért ők a felelősek, a mi feladatunk respektálni az összes jelöléseket, hogy a mi jelöléseinket is a más pártbeliek tiszteljenben tartsák.

Az esztergomi egyházmegyéből. Markovics János korosi plebános a nagytapolcsányi kerület h. alesperesévé, Kovács József jáczi h. alesperes pedig ugyanoda rendes alesperesévé neveztetett ki. Szmutny Rezső dubovai adminisztrátor dobovai plebános, Rudroff Béla jókeői adminisztrátor pedig jókeői plebános lett. Kubicza Coelestin korosi segédlelkész Vistukra adminisztrátornak küldetett.

Személyi hír. Markhot Gyula Nyitra-megye főispánja a múlt héten meghülésből származó katharus miatt el nem hagyhatta budapesti lakását, s azért székhelyén a fogadó napokat sem tarthatta meg. A főispán jövő kedden, f. h. 12-én érkezik Nyitrára, a mikor fogadó napot is fog tartani.

Egyházmegyei hírek. Czeizel Antal mittai plebános a gradnai kerület alesperesévé neveztetett ki. — Kolos Károly kesseleőkeői plebánossá lett.

Uj főegyházmegyei ügyész. Riszner Károly, nyitrai ügyvéd és a nyitrai székeskáptalan s a kezelése alatt álló kegyes alapítványok ügyésze kineveztetett esztergom-főegyházmegyei ügyészszé Nyitra vármegye területére.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Spitzer Armin járásbírósi telegkönyvvezetőt, jelenlegi alkalmazása helyén, a IX. fizetési osztályba sorozott telegkönyvvezetővé; a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Kromer Sándor puhói II. oszt. adóhivatali ellenőrt jelenlegi állomáshelyén I. oszt. adóhivatali ellenőrré nevezte ki; A pénzügyminiszterium

vezetésével megbízott miniszterelnök Minarovich Gyula nyitrai lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a nyitrai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez; az igazságügyminiszter dr. Kéblussek Imre nagytapolcsányi járásbírósi aljegyzőt ugyanott bírósági jegyzővé kinevezte.

Szigorlat. Greschner János nyitrai segédlelkész nov. 6-án jeles sikerrel tette le második hittudományi szigorlatát az erkölcstanból és lelkipásztorkodásból.

Áthelyezés. A király Havas Lajos soproni törvényszéki bírónak a nyitrai törvényszékhez leendő áthelyezését megengedte.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter Terbeßy Jánost, a nyitrai ügyészséghez beosztott bírósági aljegyzőt, a nyitrai ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottá rendelte ki.

Halálozás. Adámik Mihály, cs. és kir. szab. Ks. Od. vasut poprádi állomásfőnök, mult hó 24-én életének 40. házasságának 2-ik évében véletlen baleset folytán elhunyt. A boldogulata neje szül. Schnabl Ágnes és egy kis gyermeke gyászolja.

A nyitrai képviselőtestületi tagok választásához az október 30-án tartott vármegyei törvényhatósági közgyűlés Mérey Lajos orsz. képviselőt küldte ki.

Az új korosi plebános. A korosi plebániára Báro Forster Gyula főrendiházi tag, kegyúr Markovics János vistuki esperes plebánost prezentálta. Az új plebános lovászi születésű és még java korban levő férfi, a kire a fontos plebánián szép működési tér várakozik. Üdvözljük őt szülővármegyében és közel szülőföldjéhez!

Dr. Tóth siremlékére ujabban Jámhor Péter 5 K.-t küldött. Hozzáadva a mult számban kimutatott 2509 K.-hoz, lesz 2514 azaz kétezer ötszáz tizenöt K. — Halásan köszönjük!

Névnapi megváltás. Azokhoz, kik a névnapi üdvözlőket bizonyos összegnek jótékony célra való felajánlásával megváltják, ujabban Kondor István, Szteszkal József kanonokok s Bezák István F., fels. leányiskolai igazgató csatlakoztak. Glósz Lipót a névnapi üdvözlőket megváltása címén a nyitrai kath. oltáregyletnek 10 koronát, a ker. munkásegyletnek 10 koronát adományozott.

Uj ügyvéd. A pozsonyi ügyvédi kamara Gyapay Ede dr. ügyvédet Léva székhellyel az ügyvédek lajstromába bejegyezte.

Szociális előadások. A ker. munkásegylet szociális előadásai mindinkább nagyobb látogatásnak örvendenek. Mult vasárnap egy hitvédelmi előadás volt s egy másikban a csillagászatban a teremtésre vonatkozó kérdései voltak tárgyalva vetített képek kíséretében. Az előadó Riszner Gyula székesegyházi karkáplán volt. A vetítést Roch Gyula főgymn. tanár eszközölte. Ma az egyik előadást „Az olvasás haszna és módjáról” tartja Riszner Gyula karkáplán, a vetített képekhez az ember származására vonatkozó szociáldemokrata tanok cáfolásával lesz fölolvásás. Az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

Adomány. Szteszkal József kanonok a nyitrai ker. munkásegylet céljaira 100 koronát adományozott.

Uj csendőrsz felállítás. Nyitra-megye nagytapolcsányi járásában fekvő Nyitrasárfő községben egy őrsvezető és négy csendőrből álló új őrs szerveztett, mely október hó 1-én kezdte meg működését.

25 éves papi jubileum. Fényes egyházi ünnepélyben volt részök Ótura község kath. híveinek. Szeretett esperes-plebánosuk öcsese, Láng Pál csász. és kir. közöshadseregbeli lelkész, jelenleg szegedi curatus mutatta be f. hó 5-én, 25 éves áldozarsága alkalmából Istennek hála-áldozatát. A vallásos óturai nép, jól lehet az ünnep hétköznapra esett, a templomot majdnem egészen megtöltötte. A manuátori tisztet a község lelkipásztora s a jubilans bátyja, Láng Rezső ker. esperes végézte, az ünnepi szónok pedig a jubilans öcsese Láng Antal, tótmegeyeri káplán volt. Az ünnepélyes szt. misénél a kerület papsága segédkezett. Megható volt látni a három testvért, mint az úr szolgálát, egyszerre egy oltárnál ténykedni. A templomi ünnepély után a plebánián ebéd volt, melyen az első felköszöntőt a házi úr mondta szeretett öcsésére, a jubilansra. Erre az ünnepelt felett, megköszönve bátyjának áldozat-

készségét, a vendégeknek pedig szíves részvétüket. Beszélte még dr. Miklós Antal újpesti ügyvéd, a három pap testvér sógora, éltetve az egybegyűlt vendégeket, s még számosan. A társaság azzal a benyomással távozott a vendégszerető házból, hogy ott a jelen alkalommal nem csak az elhivatás, hanem a testvéri szeretet is ünnepet ült. R. L.

Kölcsön az árvapénztárból. A gyökeres átalakítás alatt levő vármegyei ház építésének költségeire, Nyitra-megye a gyámalapból 300.000 K. kölcsönt vesz fel 4 1/2%-os kamatra. A vármegyét ezen kölcsön felvételére a pénzügyi drágasága indította.

A budapesti szeminarium új kormányzója. A király Walter Gyula prelátkanonokot a budapesti központi papnevelőintézet kormányzójává nevezte ki.

A plebános urak figyelmébe. A nyitrai oltáregylet felhívja a plebános urak, mint a főkegyetek vezetőinek figyelmét arra a körülményre, hogy a szegény templomok számára szükséges tárgyakat az alapszabályok értelmében november hó végéig kell kérni az anyaegylettől. Csak ezen határidő betartása mellett tehet eleget az anyaegylet a fiókok kiválmalmainak.

Elhalasztott közgyűlés. A Nyitra-megyei Gazdasági Egyesület ez évi rendes közgyűlése közbejött akadályok miatt november hó 12-ike helyett e hó 15-én péntek délelőtt 10 órakor Nyitrán, a városháza nagytermében fog megtartatni.

Megugrott család. E napokban rendőrkapitányi engedéllyel Gonczy Béla nevű „tűzkárosult” házalt Nyitrán, könyöradományokat gyűjtve a jóhiszemű adakozóktól. Bizonyítványa Baros csaccai szolgabíró által volt kiállítva s pecséttel ellátva. A bizonyítvánnyal, melyben mint papradnói illetőségű szerepelt, sokfelé megfordult már, míg Nyitrára érkezett. Pedig a ki csak kissé jobban megnézte az okmányt, mindjárt észrevehette, hogy hamisítvány a hivatalos pecséttel együtt. A felsővárosban kérdőre is vonták, mire bevallotta a csalást, de azután megszökött. Kívánatos volna, hogy a rendőrkapitányság óvatossabb legyen az engedélyadásnál, mert sokszor megesik, hogy családok veszik igénybe.

Szolgabírói expositura Nyitradnón. A Rudnóvölgy kizigazgatási és gazdasági érdekeinek biztosítására és fejlesztésére Nyitra-megye a rudnói szolgabírói expositurának az állandósítását tervezte olyképp, hogy a kihelyezendő szolgabíró főbírói jelleggel bírna s a völgy területén ilyen jellegű hatáskörrel működne, vagy pedig a szolgabírói jelleg és hatáskör mellé a törvény keretei között tág körű felhatalmazást kapna az ügyek intézésére. Az alispán az ügy érdemére nézve előterjesztést tesz a legközelebbi közgyűlésnek.

Goldbergerék leszereltek. A Magyar-francia textilgyár r. t. céggel tervezett textilgyári alapítás, melynek Goldberger Sámuel volt a főmozgatója, meghiusult, mivel hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi bank a francia csoporttal a finanszírozás részleteire nézve nem tudott megállapodásra jutni. Goldberger annak idején Nyitrán és Érsekújvárott is puhatólódott a gyáralapítás feltételei iránt, de úgy látszik éppenséggel nem volt azoknak a dologi biztosítékoknak a birtokában, melyek a vállalat megindításához akkor is szükségesek lettek volna, ha a városok a maguk részéről a legelőnyösebb feltételeket ajánlották volna is fel.

Elfeledett szobor. A bold. Szűznek a törvényszéki palota előtt felállítandó szobrára valaki „A bold. Szűz tisztelője” jelige alatt 10 K. küldött. Hozzáadva a legutóbb (sept. 15.) kimutatott 3503:74 K.-hoz, lesz főösszeg 3513:74 K. Isten fizesse meg.

Tisztviselők gyógyháza. A koronázás 40 éves jubileumának emlékére gróf Erdődy Imre nagybirtokos és főrendiházi tag értékes telket adományozott egy Póstyében. vármegyei és állami tisztviselők számára építendő gyógyháza. A gyógyház építésére 200.000 kor. szükségeltetik. Nyitra-megye közönsége most felkéri a kormányt és a társtörvényhatóságokat, hogy a gyógyház ügyét alapítványok létesítésével mozdítsák elő.

Kész az új rituale. Hosszú vajadás után végre elkészült az új rituale (szertartáskönyv), melyen egy, az esztergomi érseki tartományhoz tartozó püspöki megyék képviselőiből álló bizottság dolgozott. Az új rituale díszpéldányát október hó 30-án mutatta be a hercegprímásnak Rajner Lajos dr. püspök és vikárius, a kinek főreze van a régi szertartáskönyv reviziojában.

Kápolnaszentelés Nyitra-Bajján.

Az iskolatestvérek nyitra-bajnai intézete restaurált kápolnáját és új oltárát e napokban szentelte meg Ikrényi József, nagyszombati kanonok. A szentelés után rövid beszédet intézett a bucsúzó „esperes bácsi” a növendékekhez. Erre következett a litánia, melyet a növendékek négy hangban és vonós hangszerek kíséretével adtak elő. A kanonok úr teljes elismerését fejezte ki az igazgatóság a növendékek kitünő magatartása és művészi előadása fölött. Bucsuzásnál szép összeget is áldozott a zenekar szükségleteire. Isten áldja a jószívű kanonok urat és mindazokat, kik a kápolna restaurálásához szükséges költségekhez hozzájárultak.

Kápolna megáldás.

Báró Wodianer Albert nagybirtokos bőkezűségéből csinos kápolna épült a Nagykérhez tartozó Taránban. A kápolnát nem rég avatta fel a bold. Szűz tiszteletére Varga János nagykeri esperes plebános szép beszéd kíséretében. Az ünnepélyen az uradalom tisztviselői és a környék népe nagy számban vettek részt.

Nyitramegye a kerületi mezőgazdasági kamarák mellett. Nyitramegye törvényhatósági közgyűlése október 30-án Jász-Nagy-Kun-Szolnok s más vármegyék átiratai kapcsán tárgyalva a mezőgazdasági érdekképviselet kérdését, a nyitramegyei gazdasági egyesület részletesen kidolgozott és megokolt álláspontját tette magáévá. Ebből folyólag nemzetiségi, szociális és gazdasági okok alapján a kerületi mezőgazdasági kamarai rendszert tartja viszonyaink közt helyesnek. Az ellen a javaslat ellen, hogy a meglévő gazdasági egyesületek alakíttassanak át kötelező tagsági alapon hivatalos érdekképviseletté, Nyitra vármegye törvényhatósága a leghatározottabban állást foglal, mert ez a gazdatársadalom megszűntetésével egyenlő.

A ker. szocialisták nagyülése.

A keresztény szocialistáknak négy évvel ezelőtt megindult mozgalma dacára a szociáldemokraták erőszakoskodásának — erőteljesen fejlődik. November hó 10. és 11-én az ország fővárosában negyedszer tartják országos gyűlésüket a keresztény szocialisták. Ez idei kongresszusuk különösen hatalmasnak ígérkezik és napirendre is rendkívül fontos tárgyak vannak kitéve. A tanácskozás első napján, nov. 10-én délelőtt lesz a Ker. Szoc. Egyesületek Orsz. Szövetségének közgyűlése. Ezen Szövetségbe mintegy 150 egyesület tartozik 25—30 ezer taggal. Délután az országos szakszervezeteknek lesznek gyűléseik, u. m. a vas- és fém, az építőmunkások, a famunkások, a cipész-munkások, a szabómunkások országos szakszervezetei tartanak közgyűlést. Ugyanakkor tartják végleges alakuló gyűléseiket a ker. szoc. kereskedelmi alkalmazottak, a földmunkások, valamint a könyvkötők munkások és munkásnők orsz. szakszervezetei is.

Adókvetési előmunkálatok.

Az egyenes adók 1908. évre, illetőleg az 1908. 1909. és 1910. évekre vonatkozó kvetésének megindítása tárgyában cím alatt a „Budapesti Közlöny” nov. 8-iki száma a pénzügyminiszternek 1907. évi 97.463. számú rendeletét közli, mely szerint az állami egyenes adók 1908., illetőleg 1908., 1909. és 1910. évi kvetésére vonatkozó előmunkálatokat, az adókötelezettek és adótárgyak összeírását, az egyes adónemeknek kirovására szükséges bevallások benyújtását és gyűjtését, egyéb kvetési adatok beszerzését, valamint ezek alapján az egyenes adók kvetését rendeli el.

Nászajándék Mre Vanderbiltnak.

Végh János nyitrai lakos, egy svájci csipkegyárnak a képviselője, megbízást kapott, hogy Mre Vanderbilt számára, a dúsgazdag amerikai menyasszonynak Széchenyi László gróffal való egybekelése alkalmából nászajándékként menyasszonyi ruhát készítsen. Végh megfelelt a megbízásnak s a ruhát már útnak indította. A gazdagon himzett ruha a legfinomabb svájci selyemből készült és mint egy divatlap írja, tényleg méltó ajándék és dollár királynő számára. A figyelmes utazó úgynök, tavaszi utazásaira magával viszi a divatlapnak ezt a példányát s bemutatja azt előkelő megrendelőinek, a kikhez a legmagasabb rangú

arisztokraciának számos tagja tartozik. Egy előkelő budapesti divatruház 1000 K.-t ígért, ha a ruha egy hétig a kirakata számára átengedtetik. Ezt a kívánságot azonban a ruhát szállító cég nem teljesíthette. Ha Mre Vanderbilt, a ki fejedelmi garderobe felett rendelkezik, a szándékolt célra fogja használni a ruhát, akkor Véghnek dús jutalomra lehet kilátása.

Dús örökség. A trencsénmegyei Bellus községben lakó Petrus földművelő családot mesészerű szerencse érte. Petrus József dr. temesvári ügyvéd utján nem kevesebb, mint 1.200.000 kor. vagyont örökölték.

Tanulmányi kirándulás. A pozsonyi kir. kath. főgymnasium tanulóinak egy része Komáromba tett tanulmányi kirándulást. Ez alkalommal Érsekújvárról Nagysurányba rándultak át s megtekintették az ottani cukorgyárat.

Tűz. Kovarcon múlt hó 24-én heves szélviharban déltájú tűz támadt, a melynek néhány péfc alatt tizenkét ház esett martalécul. Két ház kivételével a többi biztosítva volt. Sok szegény embernek bent égett az összes ruhája, a télre gyűjtött élelmi szere és apró marhája, mely nem volt biztosítva. Most a tél küszöbén, a midőn semminemű kereset nincs, e szegény károsultak helyzete kétségbeesítő. Különösen szívtépő volt azon szerencsétlen asszonyoknak a siránkozása, a kik az Amerikában lévő férjeik keresményéből, rövid idő előtt építették föl házikóikat s azok most leégtek. Kovarcról 92 ember van Amerikában. A károsultaknak első segítséget Bende Imre püspök nyújtotta, a ki 120 koronát küldött a plebánosnak a szerencsétlenségtől sújtottak között való kiosztás végett.

Rothschild vagyona. Egy felvidéki újság írja, hogy a legutóbbi hiteles kimutatás szerint a bécsi Rothschild vagyona 11.117 millió korona, tehát több, mint egyszerűen, mint a mennyit Franciaország az 1870/71-iki háború után hadi kárpótlásként Poroszországnak fizetett. Pedig az a fizettség fenomenális esemény volt. Négy százalék szerint számítva a Rothschild-vagyon kamatjövédelme 444 millió korona.

Partbiztosítás. Negyed község alatt a Vág folyó jobb partján a partbiztosítási munkálatok már legközelebb kezdetüket veszik. A komáromi flyammernöki hivatal a terméskő szállítására a határidőt november 18-ára írta ki.

A tisztviselők hitelviszonyainak rendezése. Közismert tény, hogy a társadalom egyik osztálya sem küzd annyira hitelviszonyainak rendeltensége folytán az anyagi gondokkal, mint épen a tisztviselő osztály. A viszonyok folytonos rosszabbodása legelőször is a fix fizetésért dolgozó szellemi munkásokat sújtotta, s ezt súlyosította azon körülmény, hogy nem volt a tisztviselő osztály hiteligényeit olcsón, méltányosan és a viszonyoknak megfelelő módon kielégíteni hivatott pénzügyintézet. A tisztviselőkölcsonök nyomozató váltófokozata a tisztviselők vagyoni viszonyainak romlását, ugyannyira, hogy a tisztviselők maguk kezdték hitelügyeik rendezésével foglalkozni, a minek gyakorlati eredménye azonban a közelmúlt időkig nem volt.

Múlt év augusztus hava 20-án alapították meg a köz és magántisztviselők addig páratlan lelkesedéssel az Országos Tisztviselő Szövetséget, mely ma legerősebb közös érdekképviseletük. Nevezett Szövetség alapszabályszerű kötelezettségéhez híven gyakorlatilag igyekszik megvalósítani a tisztviselők hitelviszonyainak megjavítását, s alakulása óta lelkes buzgalommal dolgozik az első tisztviselői hitelintézet megvalósításán. Ezen dicséretes törekvést siker is koronázta. A Szövetség, melynek báró Bánffy Dezso, az ügyvezető elnöke f. évi április hó 21-én tartott közgyűlésén kimondotta az Országos Tisztviselő Szövetség Takarékpénztára megalakítását, s ezen határozatot most valóra váltotta. A Szövetség erkölcsi támogatása mellett, a tisztviselőtársadalmom színe-javának közreműködése mellett alakulóban van az Országos Tisztviselő Szövetség Takarékpénztára rész. 2.000.000 korona alaptőkével. A részvények névértéke 20 korona, melyekre az aláíráskor 10 korona fizetendő be. A névérték ezért lett ilyen csekély összegben megállapítva, hogy a legkisebb javadalmazású tisztviselő is jegyezhesen és részese lehessen az első tisztviselői hitelintézetnek. A befizetések a Magyar pénzügyintézetek központi hitelbankjánál teljesítendők (Budapest, V. Bátorhy-u 4.) a hova az összeg postatakarépnéztár utján is beküldhető, valamint a vidék elsőrangú pénzügyintézetinél is befizethető. Az alapítás élén állanak: Asbóth Emil, min. tanácsos, a Ganz-gyár vezérigazgatója; Baross

Géza, min. osztálytanácsos, a postatakarépnéztár aligazgatója; dr. Barthos Andor, min. osztálytanácsos, kamarás; Bulla György, Árva megye alispánja; Csöke Ferenc, min. tanácsos; Dr. Domony Mórítz a Magy. foly. és tengerhajózási társ. igazgatója; Dr. Falussy Árpád, főispán; Gyenes Lajos a Magy. pénzügy. közp. hitelbankja ügyv. igazgatója; Heidelberg Ödön, a Neuschloss Károly és fia cég főnöke, Hűvös Iván, a városi váll. vasut igazgatója; Ilosvay Aladár, Szentvármegye alispánja, dr. König Gyula, min. tanácsos, a Franklin-társulat alelnöke, Leitner Zsigmond, a Magy. takarékpénztárak közp. jelzálogbankjának vezérigazgatója; Mándy Lajos ny. min. tanácsos, a Magy. pénzügy. orsz. szövetsége elnöke, Törley József gyártulajdonos, Dr. Vallon Dezso, min. osztálytanácsos, Wodianer Arthur, m. kir. udvari tanácsos, Zsolnay Miklós, a pécsi kiállítás elnöke, gyáros, stb. valamint 250 tagu országos szervező bizottság.

Megjegyezzük, hogy a megalakítandó pénztár semmiféle összeköttetésben nem áll a volt budapesti gyűjtőpénztár és bankkal, a mely most alakult át „Tisztviselők takarékpénztár r. t.” cégintézeté. — Közelebbi adatokat készséggel közöl, valamint aláírási iveket küld az Országos Tisztviselő Szövetség, Budapest, IX. Lónyay-u. 11.

Önkéntesek és a póttartalékosok.

Az önkéntesek és póttartalékosok szolgálatára vonatkozólag új szabályzatot dolgoztak ki a honvédelmi miniszteriumban. Ez most tüzetes átvizsgálás alá kerül és csak ha megnyerte a hadvezetőség hozzájárulását, fogják a nyilvánosság elé bocsájtani. E szabályzat szoros összefüggésben áll a magyar kormány azon törekvéssel, hogy a katonai kedvezmények ügyében véglegesen a honvédelmi miniszter legyen a döntő fórum. Az említett katonai kedvezmények alatt érdeklődik: a póttartalékosok szolgálat alól való fölmentésére és a szabadságra vonatkozó jog. Az új szabályzat szerint a póttartalékosok szolgálatát nagyban megkönnyítik, az önkéntesek jogát kiterjesztik több olyan iskolát végzett ifjakra is, mely iskolák végbizonyítványa eddig nem jogosított az egyéves önkéntességre. Nagy súlyt fektetnek arra is, hogy a szabadságolási jog, valamint a póttartalékosoknak a szolgálat alól való felmentése a honvédelmi minisztert illesse, valamennyi magyar honosra nézve.

Új telefon-díjszabás.

A kereskedelemügyi miniszter az új telefon-díjszabás törvénytervezetét még a folyó évben a képviselőház elé fogja terjeszteni. Az új díjszabás szerint a telefonelőfizetők a birtokukban levő készülék használatáért kisebb alapdíjat és beszélgetésenként külön díjat fognak fizetni; de nagy súlyt fog a miniszter fektetni a nagyobb beruházást igénylő, tehát igen költséges telefonvezetékek alaposabb kihasználására, amit úgy fognak megoldani, hogy olyan vezetékeket létesítenek, amelyhez több előfizetőből álló csoport lesz kapcsolva. Az ilyen csoporthoz tartozó előfizetők természetesen tetemesen csekélyebb díjat fognak fizetni a telefon használatáért, mint azon állomások, amelyek külön vezetékekkel bírnak.

Vasuti előmunkálati engedély.

Dr. Okolicsányi Zoltán ügyvéd, budapesti lakos a nagybicsce—peredméri vasut állomásból kiágazólag a Vág folyó áthidalásával, Nagybecse, Vágagyagos, Trencsénkutas, Vágbalázi, Köblös és Szedernye községek határára át Trencsénhosszmező községik vezetendő rendes nyomtávú gőzüzemű h. é. vasutvonalra előmunkálati engedélyt nyert.

Drágul a bor.

Az egyik vidéki lapban olvassuk, hogy a bornak annyira felment az ára, hogy pl. az ezidei muston kapva kaptak a kereskedők s hektoliterenkint 48 kor. is fizettek érte. Még a galgóczi must is — jegyzi meg az illető lap — hektoliterenkint 44 koronába kerül. Mintha bizony a galgóczi must egy kategóriába tartoznék a szkiczói nektárral! Adassék becsület a galgóczi mustnak, Nyitra megyében nincs annál külön nyári bor. Pedig hát nyári borra van az embereknek szükségök, mert télen úgy is pálinkát isznak.

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota. A m. kir. földmívelésügyi miniszter a gazdasági tudósítókól érkezett jelentések alapján a vetések állásáról a következőket közli:

Egész október hónapban nagyobbára száraz, meleg, eső nélküli időjárás uralkodott, minek kapcsán a különben is nagyon száraz talaj megmívelése alig haladt. Eső szórványosan volt ugyan, mindazonáltal sehohsem számottevő és így a mező-

gazdasági állapot, különösen a szántás és vetési munkálatokat illetőleg folytonosan kedvezőtlen. A kemény száraz talajba vetett őszi magvak csak részben és többnyire hiányosan keltek, sőt néhol alig csiráztek; férgek, rovarok, különösen egerek, amelyek több helyen tömegesen mutatkoznak ismét, részben már is elpusztították a vetőmagvakat. Az itt-ott látható zöld vetések rendes fejlődését csak az esetben lehet remélni, ha mihamarabb bekövetkezik a rég várt országos eső, amelynek elmaradása miatt szárazzá, kopárrá vált már a legelő és már nagyon sok helyen a rét is, amelyen jószág alig is talál legelni valót. A késői termények terméshozama mennyiségileg általában közepes, minőségileg kielégítő és jó. A cukorrépa cukortartalma megfelel a várakozásnak. A szőlő is kifogástalan mustot adott. Igaz, hogy a musttermés mennyiségileg a reméltnél is kisebb lett.

A tengeri terméshozama a szeptemberi hűvös időjárás és dér miatt egyes kisebb körzetekben csökkent, néhol a minőség rovására az eredmény a várakozáson alul maradt. A tengeri területe 4.590.473 kat. holdra becsültetett, amely terület országos átlagos terméshozama kat. holdankint 9.61 q., vagyis végeredményül remélhető mintegy 44.12 millió q. A múlt évben termelt összesen 41.38 millió q. A burgonya kiszedéseivel a felvidéki részeken még foglalkoznak, másutt már befejeződtek ezek a munkálatok. A termés országosra és különösen az alföldi részeken különböző; néhol a sík vidéken nevezetesen a Tisza—Maros szögén gyenge volt. A hegyi és dombvidékeken kielégítő termés volt a késői terményekben is. A burgonyával beültetett terület 1.021.185 kat. hold volt; — országos átlagban kat. holdankint termelt mintegy 44.74 méterháza, vagyis végeredményképp megközelítőleg 45.68 millió q. A múlt évi termése volt 48.74 millió q.

A kerti vetemények és káposzta betakarítása is nagyjára már megtörtént, illetve meg több helyen folyamatban van; az eredmények nem mindenütt kielégítőek.

A takarmányrépa terméshozama nagy átlagban közepes, ha-onló az eredmény a cukorrépa hozamánál.

A késői harmad-, negyedvágányu szálas takarmányok terméshozama a hosszantartó szárazság miatt gyenge volt.

A legelők többnyire kopaszok, a réteken az eső hiánya miatt alig élhet a jószág.

A szőlőszüretre az időjárás nagyon kedvező. A must általában rendkívül jó minőségű. Mennyiségileg az idej szüret nagyjából közepes és csak néhol volt jó.

Gyümölcs gyenge termést adott.

Szállítási hirdetés. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara közhírré teszi, hogy a polai es. és kir. tengerészeti élelmezési cikket szándékozik vásárolni: ugymint 31,000 kgr. kávé, 35,000 kgr. cukort, 800,000 kgr. búzalisztet, 300,000 kgr. rozslisztet, 4000 kgr. kőményt, 95,000 kgr. rizst, 48,000 kgr. hámozatlan borsót, 15,000 kgr. hantolt borsót, 110,000 kgr. babot, 7,500 kgr. hagymát, 1600 kgr. borst, 3000 kgr. disznósirt, 120,000 kgr. burgonyát, 26,000 kgr. olivaját, 12,000 liter ecetet és 900,000 liter bort. Az 1 koronás okmánybéllyel ellátott szállítási ajánlatoknak legkésőbb f. évi november hó 30-áig kell nevezett hivatalhoz beérkezniök.

Cukorrépa-termelők szövetsége. A Nyitrai megyei Gazdasági Egyesület a vármegyei gazdaközönséghez a következő felhívást intézte: Milyen tisztelt uram!

A munkaerő, az igáserő, a műtrágya, gépek és egyéb anyagok drágulása s a cukorgyárak önző eljárása arra indították az ország nagyobb cukorrépa termelőit, hogy érdekeik megvédése céljából egy országos szövetséget alkossanak. Miután pedig egy országos szövetségnek működése a dolog természetéből kifolyólag csakis központi lehet, az országos szövetség nem volna képes minden termelő érdekét külön-külön megvédeni, ennélfogva elhatározatott, hogy az országos szövetség szervezetének kiegészítése céljából minden cukorrépa-termelő vidéken egy vidéki szövetség is alakítsanak. Vármegyénk egyike az ország legnagyobb cukorrépa-termelő vidékeinek s így gazdáink leg-sürgősebb szükségletének velünk eleget tenni akkor, a midőn a nyitrai megyei cukorrépa-termelők szövetsége megalakításának előkészítését vet-tük tervbe. Az erre vonatkozó ülés f. év november hó 15-én délután 3 órakor Nyitrán, a város-háza nagytermében fog megtartani, melyre azon reményben hívjuk meg, hogy azon személyesen vagy megbízottja útján résztvenni és a szövetség megalakítását lehetővé tenni méltóztatik. Ameny-

nyiben pedig valamely előre nem látható körülmény ezen nagyérdemű ülésen való megjelenésben gátolná, kérjük, szíveskedjék erről egyesületünk értesíteni, hogy mint a szövetség iránti érdeklődéssel a hozandó határozatokat közölhessük. A szövetség megalakulásának előfeltétele a központi és vidéki szövetség alapszabályainak megvitatása és elfogadása; ennek alapján történhetik csak meg az alakulás. A szövetség megalakítását előkészítő ülésen való megjelenés tehát még semmi-nemű kötelezettséggel nem jár. A szövetség cél-jául a kongresszusból kiküldött végrehajtó bizottság által a következők tűzettek ki: 1. A cukorrépa alap-árának megállapítása. 2. A gyárak által átadott cukorrépa netto súlyának megállapítása és a leszámlások ellenőrzése. 3. A gyárak által folyósítandó előlegek megállapítása és az előlegek megszerzése. 4. A gyárak által kiszolgáltatandó répaszelet minőségének megszerzése. 5. A termelőknél átengedendő méziszap és melasse kiszol-gáltatási feltételeinek megállapítása. 6. A répa átadásánál a megfelelő ellenőrzés gyakorlása és a felmerülő esetleges ellentétek kiegyenlítése. 7. Gépek, eszközök, anyagok, vetőmag, műtrágya stb. beszerzése és munkások szerződésének. 8. Al-talában a cukorrépa termelési szerződések feltételeinek megállapítása s esetleges megbízatás esetén, szerződések megkötése.

A szerződés kötését illetőleg megjegyezzük, hogy a szövetség tagjai annak idején csak arra kötelezik magukat, hogy a közös megállapodástól eltérőleg kedvezőtlenebb feltételek mellett a gyárral szerződést nem kötnek. Ha a szövetség valamely tagjának a szövetség által kieszközölt feltételek-nél saját hatáskörében előnyösebb feltételeket áll-módjában kieszközölni, ez ellen a szövetségnek semmi ellentéte nem lehet. Ezzel tehát nyitva fog állani mindenkinek az út arra, hogy saját üzleti szellemet kellően kiaknázhassa; viszont azonban ki lesz zárva az az eshetőség, hogy a gyárak a szövetség egyes tagjainak esetleges kényszerhelyzetét kihasználhassák. A szövetség működését a megalakulás után azonnal megkezd-i, azonban abba azon gazdák is beléphetnek, akik 1908. esetleg 1909. évre is le vannak kötve, — természetesen, hogy ezek tényleges tagsága csak régi szerződéseik lejártával veheti kezdetét. Az alakulást előkészítő ülésen való megjelenésére annál is inkább számítunk, miután jelenleg az új termelési szerződések megkötése előtt állunk s így minden termelőnek érdekében áll, hogy ezen szövetség lehető legrövidebb idő alatt megalakít-tassék. — Midőn ezeket szíves tudomására adni szerencsénk van, egyben felhívjuk szíves figyel-mét arra, hogy egyesületünk rendes évi közgyű-lése ugyancsak f. hó 15-én délelőtt 10 órakor Nyitrán, a város-háza nagytermében lesz megtartva.

Széna, szalma és szecskaküldemények kedvezményes vasuti szállítása. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az ország tulnyomó részében mutatkozó takarmány hiányra való tekintettel gazdasági célokra használ-landó s állattenyésztéssel illetőleg mezőgazda-sággal foglalkozó gazdák részére szállítandó széna, szalma és szecskaküldemények vasuti szállításánál a rendes díjtételekhez képest mintegy 30% szállítási díjkezdményt nyújtott. Ezen kedvez-ményre a gazdák csakis a vármegyei gazdasági egyesület által kiállított igazolvány felmutatása mellett tarthatnak igényt. Midőn erről vármegyénk gazdaközönségét értesítjük, egyben tudatjuk, hogy az ezen díjkezdmény igénybe vételéhez szüksé-ges igazolványok 20 fillér nyomtatvány és posta-költség beküldése ellenében a Nyitrai megyei Gaz-dasági Egyesületnél Nyitrán kaphatók.

Irodalom.

Magyar Szent Erzsébet élete. Pár-tolásra érdemes, kitünő vállalatot indított meg a budapesti Kármelita zárdá: „Isten kertje” cím alatt kis füzetkeket ad ki, melyekben vonzón van leírva egy-egy kiválóbb szentnek az élete. A füzetkeket szép címlap díszíti, az illető szent-et ábrázoló színes képpel. Az eddig megjelent sorozatból alkalomszerűségével kiválik a „Magyar Szent Erzsébet” című füzet, melyben az Árpád-házból származó királyleány élettörténete van mesteri vonásokkal megrajzolva. Ennek és min-den egyes füzetnek ára 20 fillér. Megrendelhető: Kármelita zárdá, Budapest, VI. Huba-u. 12.

A Szent István-Társulat rendes tagilletményei 1907. re. A hiteltenség ál-laudóan neki szegi a katolikus hívők vallásos meggyőződésének a tudományoknak haladását és eredményeit s mindent elnémitani akaró prepo-

tenciával hirdeti, hogy a vallás és tudomány ellenséges hadakozó felek, hogy közöttük áthidal-hatalhatatlan úr tátong. A nem eléggé művelt és nem eléggé vallásos emberek készpénznek veszik ez állításokat s maguk is tovább adják azokat. Ezért elhatározta a Szent-István-Társulat, hogy könnyen kezeihez kis köteteket ad ki, a melyek a művelt ember tudományos igényeinek megfelelően a kor tudományának színvonalán, e tudom-nyos világnézet tükrében mutassák be a tá-madott hittételeket. Négy pompásan megírt kötet lett ez első kísérlet eredménye. A magyar katho-licizmus legkiválóbb tudósai írták e köteteket. *Prohászka* Ottokár székesfehérvári püspök a *modern katholicizmus* jellemét lelkületét és irá-nyát ösmerteti s visszaveri a katholicizmus és modernség ellentétéről szóló vádakokat. *Gisswein* Sándor a *társadalom problémái s a keresztény világnézet* kapcsolatát fejtegeti s könyve a leg-szebben és legtartalmasabban megírt magyar szociológiai munka. Vannak tudományos antho-logiákba illő fejezetei. *Zubriczky* Aladár a keresztény-ség lényegéről írt, *Rott* Nándor pedig elosz-latja azokat az ellentéteket, melyeket a *csoda és természettudomány* között szoktak támasztani a tételes vallások ellenségei. Mindegyik kötet égető szellemi szükséglet pótol. Naponta fölvetett kér-désekre ad feleletet s ezer meg ezer jó katolikus lelkét mardosó kételyt oszlat el. Fejgyereket adnak kezünkbe olyan ellenségek elleni harcra, a kikkel szemben sokszor bizony teljesen fegy-vertelenek voltunk; erősítik hitünket s ezáltal nevelik katolikus öntudatunkat. E négy kötetet s a dr. Mihályfi Ákos egyetemi tanár által szer-kesztett *Katolikus Szemle*-t a Szent-István-Társulat tagjai 10 korona évi tagdíjuk fejében kapják.

Szent Erzsébet. (Ifjúsági színmű. Irta *Pannon* Ára 60 fillér. A Szent-István-Társulat kiadása.) Zárdák, nevelőintézetek, iskolák bizonyára nagy örömmel fogják fogadni e színdarabot, mely-lyel sokat nyert nemcsak a Szent Erzsébet-kul-tusz, de a magyar katolikus irodalom is. Pattogó versekben, igazi poétai készítséggel három köny-nyen színre hozható felvonáson keresztül mege-levenedik előttünk a középkornak ez a bájos szentje, hogy tanítson és nemesítsen mint gyer-mek, mint tiszta hajadon, mint szenéletű özvegy. Ahol csak színre kerül, bizonyára mindenütt fogékony lelkű előadókra és hallgatókra fog ta-lálni s nagy része lesz a színműnek abban, hogy a Szent Erzsébet ünnepélyek ne muljanak el maradandó nyom nélkül.

Deres. A *Huszár* Károly szerkesztésében megjelenő keresztény szellemű élelcap legújabb száma fekszik előttünk: tele elettel, duzzadó erővel, friss ötletekkel, szebbnél-szebb képekkel. Tréfa, vidámság, jóízű adomák, humoros alakban előadott komoly igazságok egymást váltják fel benne. Közállapotaink ferdeségeit éles gúnyal ostorozza a „Deres”, melyet melegen ajánlhatunk olvasóinknak. A Stephaneum izléses kiállításában megjelenő élelcap előfizetési ára 12 korona éven-kint. Megrendelhető a kiadóhivatalban Szentkirá-lyi-utca 28.

Nyitrai Népbank zálogkölcösosztálya.

Zálog-árverés

1907. év november hó 12-én.

Mindazon ékszerek és zálogtárgyak, melyek 1907-ik évi augusztus végeig ki nem váltattak

folyó évi november hó 12-én

a „Nyitrai Népbank” termében délután 3—5 óráig tartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Hogy az árverés napján minden zavarnak eleje vétessék, megjegyzendő, hogy azon zálog-tárgyakat, melyeknek határideje már lejárt és az árverezésre kiszemeltettek, sem kiváltani, sem átírni nem lehet.

Nyitrán, 1907. október hó 10-én.

Az igazgatóság.

Üzletnyitás.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy az **Arnold-féle** bádigos-üzlet feloszlásával, mint annak évek hosszú során volt munkásai **Káptalan-utca 17. sz.** alatt

új bádigos-üzletet

nyitunk, melyben jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett **épület-, konyha-főlszerelést, angol klosett készítést, villamos csengő bevezetést** s mindenemű bádigos munkát és javítást elvállalunk.

Alázattal kérjük a nagyérdemű megrendelő közönség szíves támogatását.

Furda Sándor és Oravszky Géza
bádigos-mesterek.

158. 1-5.

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

Legmegbízhatóbb cég!!

SULGÁN ANDRÁS

cipész 110. 44-52.

a nyitrai 14. honvéd-gyalogezred tisztikari szállító
Nyitra, Megyeház-utca 7.

Készít mindennemű cipőket a legjobb anyagból a legelegánsabb kivitelben **ortopédiai rendszer szerint.**

Továbbá készít tisztí lovaglósizmát mérték után a legelőnyösebb feltételek mellett.

Gyors és pontos kiszolgálás!

Szőlő-oltványokat

szállít, **fajtisztaságért jótállva** legdusabb

választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti 144. 6-20.

első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **Caspari Frigyes**, Medgyes 96. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkező elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Két szép szőlő

Zobor-ujhegyen, finom fajú oltványokkal kiültetve, lakható hajlékokkal szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad R. N., Felsőváros, 154. Vár-tér 4. szám.

Erzsébet út 24-dik számú ház eladó.

Közelebbi értesítés: Nyitrai Népbankban.

Önkéntes árverés.

Alulírott assakürthi bérletet felhagyván, összes ott levő **gazdasági felszerelést, élő és holt fundus instructust, gazdasági gépeket és eszközöket**

f. évi november hó 18-án d. e. 9 órakor Assakürthön megtartandó árverésen a leg többet ígérőnek eladom.

Rosenzweig Vilmos,
haszonbérlet.

159. 1-2.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát. — valamint **férfiszabó-műhelyét,**

melyben egy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Bejegyzett minta. Gyönyörű, hatáskeltő! Törvényesen védve. Legpompásabb karácsonyfa-dísz az én l. sz. karácsonyfa brillant angyaliharangozásom,

melynek egy keresztény családnál sem szabadna hiányoznia.

Az egész fémből készült, 6 aranyozott angyallal, 30 cm. magas, jótállás a kifogástalan működésért s a legkisebb valamint a legnagyobb karácsonyfára könnyen ráilasztható. Az asztalra téve, mint asztalszékenyű használható. A meleg kályhára helyezve pedig gyertyaláng nélkül is jól működik magától.

A három gyertya melege által hevített levegőtől forog a hajtókerék, melynél fogva az azon elhelyezett acélgombocskák a 3 haranghoz ütődnek, miáltal a harangok kellemes, jóleső ezüst csengésű, hangot adnak, mely fiatalban és öregben szent karácsonyi áhitatot ébreszt.

Ara darabonként dobozzal és használati utasítással együtt **K 150.** 3 db. K 425, 4 db. K 550, 6 db. K 8—, 9 db. K 12—, 12 db. K 15—, 24 db. K 29—, 36 db. K 4350, 50 db. 58—, 100 db. K 112—.

2. sz. Ugyanez a karácsonyfa angyali-harangozás, rendkívül elegáns, különösen finom nikelezett kidolgozásban, csavart harangoszlopokkal és három pompásan csillogó ezüst virággal, melyek a gyertyák világánál csodaszépen régyognak, dobozzal és használati utasítással együtt darabonként **K 2—.** 3 db. K 550, 4 db. K 725, 6 db. K 1050, 9 db. K 1550, 12 db. K 2025, 24 db. K 3950, 36 db. K 5750, 50 db. K 7750, 100 db. K 150—.

Legújabb üveg-karácsonyfa-dísz

12 db. gndosan dobozza csomagolva, nagyság és kivitel szerint **K —40, —60, —70, —80, 1—, 120, 150, 2—;** 6 db. dobozban, nagyság és kivitel szerint **K —75, —90, 1—, 120.** Lametta (angyalhaj) ezüst vagy arany borítékban dréja **K —10;** dióköto-drót 100 db. **K —20.** Üveggolyó-lánc 1 1/2—2 m. hosszú, a golyók nagysága szerint **K —90, —95, 120, 140.** Karácsonyfa-gyertyák 24 db. dobozban **K —50,** nagyobb 15 db. dobozban **K —58.** Gyertyatartók tucatja **K —50.**

Karácsonyi jutalom!!

Minden tisztelt vevő, aki szeptember 1-étől november 30-ig egyszerre legalább 40 korona értékben megrendel, kap ingyen karácsonyi jutalmul: 1 darab 4343. számú elsőrendű Sas Roskopf „Alarm” ébresztő órát éjjel világító számlappal 4 korona 20 fillér értékben, három évi írásbeli jótállással és 80 oldalas képes főárjegyzékemet az 1908. évről.

Kicsérelés megengedve vagy a pénz vissza, tehát kockázat kizárva! Szétküldés utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Legelőszérűbb a megrendelést a postautalvány szelvényen eszközölni. A szállítás postafordultával történik. Ezért tehát **okvetlen szükséges** a megrendelőlevélben vagy megrendelési kártyán megemlíteni, hogy a szállítás utánvétellel történjék-e vagy pedig az összeg postautalvánnyal előre elküldetett. Minden megrendelőnek érdekében áll megrendelését lehetőleg december 15. előtt beküldeni, miután december 15. után oly tömegben adatnak a küldemények a postára, hogy azoknak továbbítása nem történhetik oly gyorsan mint rendes körülmények között.

Első óragyár Brűx-ben Konrad János cs. és kir. udvari szállító Brűx 2036 sz.
(Csehország)

200 oldalas, 3000 ábrát tartalmazó magyar főárjegyzékem kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldeték. 131. 10-10.

5 korona!

Valódi svajci szab. „Roskopf” rendszerű horgony remontőr óra, felhúzó rugóval, védett bémor svajci horgonyművel, valódi zománccs azúrral, szilárd valódi védőolajozattal ellátott nikeltekton és sarkos fedőlel, a szerkezet felett tojásdad kengyel, 36 óráig járó (nem 12 óráig) díszített és aranyozott mutatókkal, pontosan szabályozva, 3 évi írásbeli jótállással dréja **K 5—,** 3 darab **K 14—.** Másodpermutatóval **K —6,** 3 db. vótelnel **K 17—.** Gazdag választék főárjegyzékemben.

2223. sz. Pénztárca egydarab világosbarna szaténbőrűből, nagy író-táskával, 4 rekesz, rugóelsőkárával, nikelzárral, 9 cm. hosszú, 6 cm. széles **K 150.**

2202. sz. Olcsó jó pénztárca egydarab erős, sima bőrből, redőzve, első, marhabőr előrejtővel, 4 rekesz és névjegytartóval, 3 zárral, 9 cm. hosszú, 6 cm. széles **K 135.**

Jobb pénztárca **K 185, 210, 280, 310, 350, 380, 420** és följebb.

Kérjen árjegyzéket!

